

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom: „KOROŠKI SLOVENEK“.
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Politično in gospodarsko društvo, Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

**List za politiko,
gospodarstvo in prosveto**

Izhaja vsako sredo. — Posamezna številka 15 grošev.
Stane četrtno: 1 S 50 g; celoletno: 6 S — g
Za Jugoslavijo
četrtno: Din. 25.—; celoletno: Din. 100.—

„Um Südkärnten.“

Iz prozornega namena razvijajo krogi, ki so vodili in vodijo raznarodovanje koroških Slovencev, živahno delavnost. Oddahnili so se že nekoliko od klofute, ki so jo dobili 25. julija minulega leta, ko so od blizu mogli opazovati, kakšne sardove je rodilo raznarodovanje. Ne Slovenci, ki se zavedajo svoje narodnosti, ampak Slovenci, ki so slepo drli za evangelijem teh gospodov, so vzdignili orožje proti svoji lastni državi in morajo sedaj nositi posledice za dejanja, za katera sami niso odgovorni, ker so bili zapeljani. Naj se nam navede le en zaveden Slovenec, kateremu se je vsled dogodkov okoli 25. julija zaseglo posestvo ali premoženje! Zvezna vlada se je mogla dodobra prepričati, da ponemčevanje ne ustvarja lojalnih državljanov, in se je zato odločila, da z njim preneha in manjšini prizna narodno vzgojo. Iz teh razlogov je povdarjal zvezni kancler dr. Dollfuss v Beljaku, da hoče nova Avstrija samobsebi umevno ščititi narodno svojstvenost koroških Slovencev, iz teh razlogov je sedanji zvezni kancler dr. Schuschnigg v otvoritveni seji drž. zbora slovesno naznanil vzgledno rešitev manjšinskega vprašanja. Posebno pa je osupnilo nacionalne kroge naročilo zveznega kanclerja deputaciji koroških Slovencev, naj ostanemo zavedni Slovenci, ker odpadniki še niso koristili nobenemu narodu. Zbali so se ti krogi za svoj 80letni delokrog in zato hočejo nanovo slikati hudiča iredente na steno, da zmanjšajo dobro voljo zvezne vlade in skalijo njene pravične namere. Temu namenu je služil nedavno v „Reichspost“ objavljeni bolj previdni članek in nato članek v „Wiener Neueste Nachrichten“, v katerem se člankar zateka k že toliko obrabljeni bajki iredente koroških Slovencev. Nekam stara je danes že ta bajka in vedno spet jo življenje razveljavlja. Uverjeni smo še, da jo nadaljni razvoj dovede do popolne absurdnosti. Kajti zdi se, da je bil beg tolikih, ki jih člankar imenuje „Windische“ in so uživali jugoslovansko gostoljubje, še prepričan uk za mnoge nacionalce. Članek se spotika nad bivanjem slovenskih dijakov iz Jugoslavije na Koroškem; medtem vabi propaganda za tujski promet in tudi dunajski radio Jugoslovane v avstrijska letovišča. Ako so jugoslovanski letoviščarji tako nevarni, naj jim nacionalci zaprejo našo mejo, magari s tisoč markami. Nadalje dela napotje člankarju nemško ime marsikaterega zavednega koroškega Slovenca; mi pa se čudimo, da so najglasnejši gromovniki proti slovenstvu ljudje z imeni na -itsch, -ig in -i. To nas spominja na star pregovor izza turških vpadov.

Pogajanj za kulturno avtonomijo nočemo pogrevati, razlog, zakaj so se razbila, pove člankar sam, ko piše, da se nam ni posrečilo dobiti šol. S tem nam je ustregel, ker je izvedel svet tudi po njem, da nimamo do danes šol, ki bi vzgajale v narodnem duhu. Tako je sam nehote razkril najžalostnejšo našo rano, da nimamo, kar gre vsakemu kulturnemu narodu in kar Nemci za svoje manjšine vedno in glasno zahtevajo.

Naše mnenje je, naj nemški nacionalni krogi s tovrstno publicistiko še nadaljujejo, posebno pa še z „dokazi“, da sta verska in narodna zavest nekaj povsem različnega in v ničemer povezana. Tudi v članku izraženi sum, da se „sliši“, da imajo slovenske posojilnice več denarja kakor nemške, ne preseneča. Deželna vlada se lahko vsak dan prepriča o stanju naših vlog pri deželnem hipoteknem zavodu in na željo lahko postrežemo z revizijskim poročilom avstrijske zadružne zveze o našem zadružnem poslovanju. Pa dovolj o članku v avstrijskem nacionalnem listu!

Mirno zremo v bodočnost. Če se naša država zida na krščanskih načelih, potem morajo priti tudi glede manjšin v veljavo končno krščanska,

ne več nacionalna načela. Tedaj bo morala vsa država pritrčiti, da bivamo koroški Slovenci povsod tam, v deželi, koder je po hišah običajna slovenska govorica, pa naj so ti Slovenci politično pripadali prej ali najbolj levi ali najbolj desni stranki. Tem Slovincem se mora nuditi možnost, da se svoje narodnosti zavedo! Kaj pomagajo prazne besede, da nobeden narodno zaveden Nемеc ne bo zahteval od Slovenca, da se odreče svoji narodnosti, če pa Slovenec nima prilike, da bi se sploh zavedel, niti da bi se svojega maternega jezika naučil brati in pisati?!

Rajni dr. Seipel je imel prav, ko je toliko povdarjal važnost sanacije (ozdravljenja) duš. Da, to je prva potreba. Dokler pa bo v deželi prevla-

doval stari svobodomiselni duh, ki nosi največjo krivdo, da se je razbila stara avstro-ogrška monarhija, ne bo in ne more biti v deželi mirnega sožitja. Duh svobodnjaštva in nacionalizma ne pozna bližnjega, ampak vidi vedno le sebe in svojo korist.

Ne bomo mirovali v boju zoper zakletega sovražnika narodnega pomirjenja in narodne strpnosti v deželi, ker je naše katoliško in narodno prepričanje iskreno in tudi naša ljubezen do države čista. Trpeli in delali bomo tudi zanaprej, dokler ne zmaga končno tudi na Koroškem duh pravice in ljubezni. Pri tem pa se bomo še polno zavedali nove opore, ki nam jo je naklonilo zadnje petletje.

G. P.

Svet v znamenju vojske.

Z dnem uvedbe obvezne vojaške službe v Nemčiji se je znašla Evropa v docela novem položaju. Sicer mirovna pogodba ni bila pisana za večne čase in je do danes ostala neizvedena v marsikaterih točkah. Prvič po svetovni vojni pa se je dogodilo, da je ena izmed podpisanih držav prelomila pogodbo svojemočno brez dogovora ali pritrčila ostalih. Taka enostranska kršitev je v navadnem življenju običajno sodnijska zadeva, v mednarodnem pa pomeni izredno poostritev položaja in zmanjšanje medsebojnega zaupanja držav. Sila slavi zmago nad zaupanjem.

Stara Viljemova Nemčija je vstala. Prezračilne so bile vojaške igre v Berlinu po uvedbi obvezne vojaščine. Več desetisoč glav broječa množica se je trla tistega dne v ulicah, čakajoč defileja nemške vojske pred kanclerjem. Njegov voz so spremljali gromoviti „Heil“ klici in se še stopnjevali, ko so korakali nemški regimenti pred Hitlerjem, Goeringom in starim generalom Mackensenom. Zvonovi so zvonili, topovi streljali v pozdrav nove Nemčije. Sledila je svečanostna proslava v državni operi. V ložah in na galeriji so sedeli stari nemški oficirji, v cesarski loži pa se je znašel Hitler s starim Mackensenom. Na odru so zavihrale zastave stare nemške armade, medtem pa je vojni minister v ognjevitem govoru slavil novovstalo, močno in ponosno Nemčijo. Bil je splošni utis, da je ljudstvo sprejelo Hitlerjev sklep v večini s polnim odobravanjem. Nacionalna za-

vest je slavila zmago, iznova je zaživel v narodu veselje z vojaštvom in vojsko.

Z obnovo vojaške obvezne službe dobi Nemčija svojo staro armado kot jo je imela pred svetovno vojno. Moč nove nemške vojske bo znašala v miru 12 armadnih zborov. Skupno bodo šteli po enitvi francoskih listov 14.000 strojnih pušk, 7000 topov, 1500 tankov, 700 letal, 100.000 avtomobilov in 800.000 mož. Nadalje je že izdelan načrt za obnovo vojne mornarice, ki mora po mnenju nemških vojaških krogov v najkrajšem času doseči tretjino angleškega brodogradništva. Številke o moči nemške letalske vojske cenijo Angleži na 1650 vojnih letal.

Proteste Francije in Italije je berlinska vlada zavrnila. Nato je Francija zahtevala sklicanje Sveta zveze narodov, ki naj pozove Nemčijo na odgovor. Medtem je odrinil angleški minister Simon v Berlin, da iznova poizkusi privedi Nemčijo v Zvezo narodov. Koncem maja se nato vrši — kot poročajo listi — pogovor zastopnikov treh velesil, Francije, Italije in Anglije. Nemški korak ni ostal brez vpliva tudi ne na male države. Rumunija je že zvišala proračun za obrambo države, italijanski listi se ogrevajo za vojaško obveznost Avstrije, Ogrske in Bolgarije.

Izgleda, da izkušnje izza svetovne vojne niso zadostovale za Evropo, ker se le premmogi niso iz njih ničesar naučili. Kot pred dobrimi dvajset leti stoji danes svet spet v znamenju orožja in vojske.

Svarilo sv. očeta k miru! Poročajo, da izide koncem aprila posebno pismo sv. očeta o miru in njegovih predpogojih. V njem bo poglavar katoliške Cerkve svaril narode pred novimi vojnami, ki bi uničile vso civilizacijo. Menda bo pismo najvažnejši dokument sv. stolice na vesoljni svet. Listi še poročajo, da bo papež v pismu posebej opozoril na to, da kot Kristusov namestnik na zemlji ne sme biti kriv očitka, da ni svaril človeštva k miru. V posebnem pa bo grajal nezvestobo napram slovesno sprejetim mednarodnim pogodbam.

11. aprila se bodo pogovarjali v Stresi. Zastopniki Francije, Italije in Anglije so sklenili, da se snidejo 11. aprila v italijanski Stresi k pogovoru o nadaljnjih ukrepih, ki jih narekuje novi nemški korak. Medtem pa bodo ministri obiskali glavna mesta Poljske, Rusije in Čehoslovaške ter si zagotovili še pristanek Male zveze in držav balkanskega sporazuma. Medtem sta obiskala angleški minister Simon in lord Eden Berlin.

Koliko stane oboroževanje. Tole navajajo uradne številke Zveze narodov: leta 1925 so znašali

priznani svetovni izdatki za oboroževanje 3 in pol milijarde zlatih dolarjev, leta 1926 so poskočili za 100 milijonov dolarjev, 1928 za 230 milijonov, 1929 za 170 milijonov in dosegli leta 1933 že strašno število 4 milijard in 399 milijonov zlatih dolarjev. Če seštejemo svote, ki so jih države izdale vsa leta od 1925 do 1933, dobimo višino 36 milijard 118 milijonov dolarjev. To velikansko svoto so države sveta razmetale za oboroževanje še v času, ko se Nemčije ni bilo treba bati. Z nastopom redne nemške vojske pa se bo ta itak že ogromna svota nedvomno podvojila.

Obvezna vojaška služba v Avstriji. Uradna politična korespondenca naglašja, da Avstrija ne bo zavzela k sklepu nemške vlade nobenega stališča, ker se neče vmešavati v notranje zadeve katerekoli druge države. Avstrijske vlade so že opetovano naglasile, da zahtevajo za Avstrijo popolno enakopravnost, ki pa jo hočejo doseči na podlagi pogajanj. Z vsemi razpoložljivimi sredstvi hoče vlada braniti avstrijsko neodvisnost in tudi zanaprej zasledovati politiko mirnega razvoja. Istantak bo nadaljevala svoje delo za okrepitev obrambne misli v državi.

Kaj ponuja Italija Jugoslaviji? Pogajanja za zblizanje obeh držav so se pričela. Baje ponuja Italija Jugoslaviji ugodnosti za izvoz živine, lesa in rud za uvoz tekstilnih proizvodov in strojev iz Italije. Nadalje želi prijateljske pogodbe Jugoslavije z Albanijo, zakar se odpove svojim željam na Balkanu. Končno baje želi Italija priznanje sedanjega stanja v Avstriji od strani Jugoslavije, zakar Italija sprejme stališče Male antante proti vpostavitvi Habsburžanov in vpliva na Madžarsko, da opusti svoje težnje po spremembi državnih mej. Na podlagi teh točk se naj sklene prijateljska in varnostna pogodba med Italijo in Jugoslavijo. Listi dostavljajo, da bo po končanih pogajanjih ministrski predsednik Jevtič posetil Rim in Musolinija.

Ali je resnica?

Kdor danes rajša po naših dolinah, naleti vsepovsod na nezadovoljnost in bojazen za vsakdanji kruh. Dohodki domačega dela — naj si je to delo kmetovo, obrtnikovo ali delavčevo — so neznamni, večji del vlada v naših družinah suša in je šiling že pravi gospod. Država in dežela tirjata davke v stari višini, treba je vedno spet dokupovati potrebščin za domače gospodinjstvo, nabaviti je treba vedno spet kako obleko, skratka: potrebe ostajajo v višini neizpremenjene, ni pa zanjo nobene kritja, ker ni denarja. Zbog tega je življenje v mnogih domovih postalo skromno, štedi se na vse konce in kraje. Drugod „fretajo“ po starem kot že gre, dobro ali slabo. Ena sama velika skrb vlada danes med ljudmi: kje in odkod denar za vsakdanje potrebščine in nujne javne dajatve? Koliko je gospodarjev in očetov, ki se cele noči mučijo z vprašanjem, kako naj se preživijo to leto in držijo še prihodnje leto in naprej, da ne bo družina trpela pomanjkanja in ne pride ob boben domači dom.

Mala, bore mala tolažba je v tem, da vlada slično pomanjkanje in slična stiska vsepovsod drugod po svetu in da je na svetu menda ni domačije, katere gospodar bi zamogel brezskrbno zreti v bodočnost in se pri tem ne odreči nikaki želji ali potrebi. Pri tem pa je čudno, kako premnogi kljub temu nasedajo agitaciji brezvestnih oseb, ki iščejo samo prilike za razlago, da je gospodarska mizerija v ozki zvezi s političnim položajem v državi. Tem osebam — povsod se najdejo — so vse sence okoli ljudstva zaželjen povod, da napeljujejo vodo na svoj mlin. Že večkrat smo naše ljudi svarili pred tovrstno agitacijo in tudi danes samo naglašamo: če čujete zabavljanje čez gospodarski položaj, vedno prevdarite, če poznate tudi mlino, ki jih naj žene skaljena voda. Vedno

PODLISTEK

Ksaver Meško:

Na Poljani.

(22. nadaljevanje.)

V čudovitem, brezglavnem pričakovanju je drhtela zadnje dni pred prazniki vsa priroda božja, gore in doline, travniki in lehe, njive, hraneče v sebi skrito in skrivnostno klijoče življenje, gozdovi, kakor nevesta, pričakujoča v sladkem nemiru ženina pred poročno uro, z deviško obleko odeti, obsipani z biseri, ki so blesteli in se lesketali, ko je pogledalo s svetlim očesom proti pol dnevu solnce skozi megle, kakor bi že gorele na stoterih vejah neštete božične sveče, zastrte s polprozorno srebrno tančico, drhteče nalahko, kakor v lepem snu...

In ko je drhtela v nemirnem pričakovanju vsa priroda božja od vzhoda do zahoda, kako bi ostale pač mirne večno nemirne duše človeške!

Nemira je bila polna tesna soba vdovina, nemira in pričakovanja polna mlada srca otroška.

„Mama, Božič pride, blagi sveti Božič! —

Kaj nam prinese mama? ... Jabelk in orehov — pravi sosedova Vilma... Potic — misli Tinka... Suknjico in tople nogavice — trdi striček Florijan... Mene vedno zebe, mama... Dajte, povejte, mamica, kaj nam prinese sveti Božič...“

Sevale so nedolžne mlade oči in so strmele v pričakovanju v mamo in skozi okno na cesto.

A glej, kaj je zrl tako otožno oko vdovina? Čemu je drhtela tako nemirno medla njena roka? Ta roka bi pač rada vse nasitila in oblekla gorko in toplo; sipala bi z radostjo najkrasnejša darila v naročje ljubljem, a ni imela ničesar.

Ljubi svoj narod!

Narod je božja stvar! Duh ljubezni ga rodi in ohranja, srce ga potrjuje, sorodna kri izpričuje. Zato ga sovražijo temne, razdirajoče sile in ga obsojajo na smrt.

Slovenski narod! Temni možje so onečastili njegovo ime, v prah poteptali njegovo pravico, z zasmehom obdali njegovo bolečino. Često sprejema le nezvestobo za svojo zvestobo, za njegovo ljubezen pa mu jemljejo njegovo najdražje — mladino.

Še bolj zvesto in še bolj toplo ga zato ljubimo mi, ki smo ud njegovéga telesa, otrok njegove družine! Ljubezen do naroda je glas naše duše, krik našega srca. In zapoved voditelja naše države: „Ohranite in gojite zvestobo svoji narodnosti! Odpadniki še niso nikdar koristili nobenemu narodu.“

že je bilo tako, da so se v hudih časih pojavili ljudje, ki so ribarili v kalnem in zlorabljeni nepredvidneže in dobroverneže v svoje temne namene. Zabavljanje še nikdar nikomur ni koristilo, v najboljšem času kvečjemu širilo in večalo nezadovoljnost in vznemirjenje.

Ob objektivni sodbi moramo priznati, da se naša država resno bavi z vprašanjem odpomoči gospodarskim neprilikam. Slepa bi morala biti vlada, ki bi z brezbriznostjo hotela zaigrati zaupanje svojega ljudstva. Prav lepo se bere poročilo o odločnem nastopu ministra Reitherja na dunajskem zborovanju zastopnikov avstrijskega kmetijstva, ko je odklonil vsak napremišljen radikalizem, z vso odločnostjo pa zahteval od javnosti smisla za odpomoči kmetijstvu, ki je temelj narodnega gospodarstva. Gospodarske zahteve sprejete programa avstrijskega kmetijstva navajajo med drugim, naj se razbremeni zemljiški davek raznih, posebno občinskih doklad, oprostijo prevzemi posestev v okvirju družin prepisnih pristojbin, naj se znižajo davki gorskih kmetov, posebno onih v legah nad 800 m, akcija za pomoč gorskim kmetom naj se nadaljuje in uredi vprašanje obrestne mere i. dr. Seve ostane še vedno odprto vprašanje, v poliko bo vlada te zahteve tudi mogla izpolniti. Nikakor pa ne gre, da bi njej ali voditeljem kmetijske stanovske organizacije odrekal kdo resno voljo za odpomoči.

Pa to ni, kar hočemo danes povedati in povdariti. V vsem svetu je danes boj za materielno,

A kdo je meril nemir kovačevke, nemir brez mere in meje? Kdo ga je videl, kdo ga je slišal, ko je vpilo srce in je prosilo: „Kristus, v revščini rojeni, usmili se moje revščine! Privedi jih nazaj, vrni mi jih na sveti večer vsaj.“

Kdo je slišal njeno žalost, kipečo iz srca do nebes, ko je klečala v samotnih urah pred oltarjem žalostne Matere... „O mati usmiljena, ki si rodila v veselju v sveti noči, ozri se na me. Glej, radosti polna bodo vsa srca ob tem blaženem večeru, a moje srce — glej, prebodeno z bridkostjo od vseh strani do najnižjih globočin, tvojemu prebodenemu slično! Usmili se...“

In v čigavem srcu je bila še nemira polna in obilna mera? Ali ne v srcu Nandetovem? In to ni bil nemir radostnega pričakovanja, ne, skrb je bila v tem nemiru, in strah, dasi pritajen, siloma zakrit.

„Ko bi bilo že končano!“

Globok je bil vzdih, iz žalosti in iz upanja porojen. Zakaj oživel je spomin na prejšnje dni, na brezskrbne in vesele prošle božične praznike. Vstala je v srcu čudna misel: Nande, pusti vse, vse vrzi v stran! A škodoželjno skušnjavo je videl v takih mislih. Zato se jim je uprl, odgnal jih je daleč od sebe. Krepka volja je bivala v majhnem telesu. Zmagovala je spet in spet; spet in spet je vstajalo nanovo krepko upanje, umrlo za hipe.

Tako je rezljal stolec dan za dnevom. Ob večerih pred prazniki je zabijal zadnje klince.

In Tone, zopernik Nandetov? Kaj se je godilo v srcu Tonetovem? Ker oči njegove so se nasmihale skrivaj in so pomežikovale skrivnostno in škodoželjno, ko je zrl včasih za Nandetom, stopajočim po dvorišču v težke misli pogreznjen.

In kakli so bili pogovori, ki jih je imel Tone zadnje dni pred prazniki z Lahovim Jakcem, ma-

gmatno eksistenco. Vsi sloji se danes morajo boriti za vsakdanji kruh. Kdor v tem trdem boju vidi samo svojo boro silo in jo meri z zaprekami, ki se ji stavlja na pot, ta mora nujno postati malodušen, če že ne celo obupan. Tudi tisti, ki gradi svoje upe samo na državo in vlado in pričakuje nujne pomoči in rešitve samo od te, bo ob času razočaran, ker ni videl težkoč, s katerimi se mora boriti država ob skrbi za vse stanovce. Le kdor je doumel skrivnost vsakdanje naše prošnje „Daj nam danes naš vsakdanji kruh!“ in kdor je spoznal, kako malo zamore človek sam ali državni voditelji sami odločevati o bodočem žitju in bitju, le tisti bo znal gledati današnje trdo življensko borbo s prave strani. Zdi se, da se bomo morali vsi učiti dobro moliti Gospodovo prošnjo in iz nje zajeti predvsem ono otroško zaupanje do Očeta, iz katerega prihaja. Le tako bomo zamogli ostati kljub težavam, stiski in neprilikam ravnodušni in notranje močni. Ravnodušje in notranja moč sta šele dobra opora v življenski borbi. G. V.

DOMAČE NOVICE

Čudna igra narave. O hudomušnosti matere narave smo se prepričali že v decembru, ko so sredi zimskega meseca cvetele vijolice in zorele jagode. V naslednjih mesecih je bil videz, da zima zamujeno popravi, pa krasni marčevi dnevi — posebno tako okoli zadnjega — so zvalili zemlji čudovite sile, da že vsenaokrog sili v zelenje in brstje. Nenavaden slučaj pa nam te dni poročajo z Zile. Ob župnišču v Gorjanah je lep sadni vrt, ki vrže letno par sodčkov izbornega sadjevca. Poleg drugega sadja stoji na vrtu tudi več visokih, ravnih črešenj. In glej: marec mesec šele zaključujemo, pa že cvetijo skrbnemu sadjarju njegove črešnje v snežnobelem cvetju. Drevesce v posebni sončni legi je celo že odcvetelo in par vej se že rdeči v škrlatno-rdečem sadu ter vabljivo smeji v gospodovo sobo. Iz srca želimo skrbnemu sadjarju: dober tek! — O drugi zanimivosti nam piše iz sončne Vesce nad Bilčovsem. Blizu sv. Lucije leži na prisojnim kraju osamljena Prilova kmetija, katere skrbni gospodar je lani za poizkušnjo vsadil ob hiši par figovih mladik. Letos se že razpletajo po zidu bujni poganjki in gospodar se nada dobre letine sladkega južnega sadu. Verjetno je, da sta zemlja in vreme nad Dravo pripravna za tovrstni sad. Čim se na celovškem trgu pojavijo prve domače fige, vam pišemo, da jih posadite še drugod. P. A.

Zablatniško jezero usiha. Že par let sem opazujejo sumljive znake, da pada vodna površina Za-

lim hlapcem pri Jelencu, gostilničarju na Gornji Poljani, še hujšim nasprotnikom Nandetovim, nego je bil Tone sam? Nande ga je izdal ko je prinesel nekega poletnega večera na travnik, kjer so pasli konje, veliko steklenico žganja. Nandetu se je studilo žganje, sumil pa je tudi takoj, da je ukradeno. In zatožil ga je pri gospodarju. Otdod in od tedaj sovraštvo.

Čudna je morala biti skrivnost, ki sta se razgovarjala o nji, zakaj vsakokrat, ko sta se razhajala, sta se smehljala zagonetno in zlobno.

A čim bolj so se bližali prazniki, tem bolj je oživel gospodar. Oči so mu postajale prijaznejše, mladostna živahnost se mu je razlivala čez obraz. Za praznike, že za Tomaževo, je pričakoval brata, ki je obljubil, da praznuje god na Trati, in Petra, prvorojenca. Pride na počitnice pač tudi Vendelin; a njega se je domislil oče komaj in je pozabil v istem trenutku spet na njega.

Tem več sta mislili na brata, dragega in ljubljene, Vilma in Tinka. Polne tople sestrinske ljubezni in nemirnega hrepenenja so bile njune misli. Vedeli sta, da pride brat šele na sveti post; a navzlic temu sta pogledovali dan na dan ves teden poprej nešteto krat dol po cesti. A ko je mineval dan, ko je prihajal z velikimi, tihimi koraki čez gorovje zgodnji mrak, a Vendelina ni bilo, so jima postale oči resne. Res, ne more še priti, ima še šolo. A pričakovanje je bilo predolgo, tako mučno je bilo že, da sta upali dan na dan nečesar izrednega, nenavadnega, čudeža, ali vedi Bog, česar, kar ga privede domov pred določenim dnem.

Tudi onstran ceste, pri Dolinarju so pričakovali vrnitve Ivanove, ki je hodil to leto v četrto šolo. Študirat so ga poslali leto za Tratnikovim Vendelinom.

(Dalje sledi.)

blatniškega jezera — tega podjunskega dragulja. Jezero vidno kopni. Letos pa so se v itak plitvi vodici pojavile brezštevilne zelene žabe — cenijo jih na milijone — ki s svojo muziko zapravljajo noč za nočjo — in to kljub mrazu in postu! Očividci pripovedujejo, da kar mrgoli te živadi v jezeru. Čuje se celo nekaj o predstoječi ustanovitvi posebne akcijske družbe za izvoz — žabjih krakov. Strokovnjaki menijo, da je nenadni pojav številnih štirinogatih vodnih živalic znamenje usiha-jočega vodnega dotoka. Potemtakem gre pri žabjih koncertih bržkone za „žalno muziko“. V. A.

Odmev pisma v marcu. Na zadnje mesečno pismo, v katerem je govor o raznih nedostatkih bolniške blagajne, izvirajočih iz paragrafa 38 a delavske bolniške zavarovalne postave, odgovarja eden mojstrov sledeče: V pismu v marcu piše neki gospod s podpisom Kf o gostilničarju, mehaču, o zidarskem mojstru in tudi o § 38 a, kako se morajo delodajalci zavarovati, predno dajo mojstru zidati, da nimajo pozneje zavoljo neprevidnosti nepotrebnih stroškov zaradi mojstra, če ne plača delavske zavarovalnine, kakor pravi paragraf od leta 1929. Saj vedo tudi mojstri, da je to res, ampak zidati pusti tudi marsikdo, ki potem ne plača ne mojstra, ne delavca in tudi ne delavske zavarovalnine. Nato ima mojster isto pravico, da mora leta in leta dolgo plačevati dolgove, katere mu je naredil delodajalec. Jaz mislim, da je to ista goljufija, kakor pri onih, ki pravijo, da ne plačujejo zneskov bolniški blagajni in ne naznanijo vseh delavcev zavarovalnici. Bilo bi pa prav, če bi gospodarji kot delodajalci ne zidali brez denarjev in bi tudi plačevali dolgove kot mojstri in mojstri bi se tudi zanašali na zavarovalni, da bi ne bilo treba pri tolikih izgubiti denar in še plačati, da sme delati. Tudi mojstri težko čakamo na denar in nihče ni vesel, če ga kdo ogoljufa. Pusti zidati, kadar imaš denar, in mojstra plačaj! Če bo delodajalec plačal, bo prav vsem. — Pisatelj naših mesečnih pisem odgovarja tem potom, da je mojstrovo mnenje, izraženo v tem pismu, popolnoma opravičeno. Lahko smo veseli, da slišimo mnenje tudi od druge strani in se popolnoma strinjamo z njegovimi izvajanj. Tudi med delodajalci se dobi včasih brezvestnost in znani so slučaji, da mojstri leta dolgo ne sprejmejo svojega poštenega zaslužka in da mnogi brezvestneži niti ne odgovorijo na to-zadevne opomine. Delavcem zaslužek zadrževati in odtegovati je posebno v današnjih težkih časih nesocialno in vse obsodbe vredno.

Blače na Zili. (Slovo.) V torek 19. marca nas je zapustil naš g. župnik Hani Maierhofer. Bil je znan in priljubljen po vsej Zili, marsikateremu je pomagal iz stisk in težav. Posebno pa je našel prijatelje s svojim vedno mladim humorjem. Radi smo brali njegove „fletne“ v našem listu. Za slovo je zapisal v spominsko knjigo: Deset — dolgih let — služil v Blačah Tebi sem, Peter. — Prenesal marsikateri sem veter. — Pa danes jemljem slovo — da pri Baškem jezeru milejši mi bo. — Pa tudi fletne in mile spomine — nesem seboj iz Zilske doline. — Ko smo ga vprašali, kakšno „rimo“ da bo skoval za Pečnico, svojo novo faro, je djal: Prišel sem na Pečnico — s prazno mošnjico! Kličemo mu v slovo: Z Bogom!

Pečnica. (Slovo č. župnika Sekola.) Nobeno oko ni ostalo suho, ko se je od nas poslavljaj č. župnik Sekol, naš dobri in vestni dušni pastir, izvrstni organizator mladine in apostol katoliške akcije. Le kratkih šest let je deloval med nami, a v tem kratkem času neumorno deloval v naš dušni in telesni blagor. Olepšal je našo cerkev, na svoje stroške sezidal krasno dvorano — dom mladinskih stanovskih organizacij, ustanovil posojilnico, ki se je z njegovim vztrajnim delom in vplivom razrastla v danes že močno združeno organizacijo. Ni se bal ne truda, ne stroškov za povzdigo in procvit svojih faranov, skrbel je zanje kot oče za svoje otroke. Pri svojem delu je zadel na marsikatero oviro od raznih strani, a te mu niso vzele poguma in korajže. Za č. župnikom žaluje predvsem mladina, ki je svojemu ljubljenu voditelju priredila 17. t. m. ginljivo slovo. Nastopila je ob tej priliki s petjem, deklamacijami in igro „Mala pevka“. Za svojim dobrim prijateljem žalujejo možje in žene, mlada posojilnica pa je izgubila svojega ustanovitelja in tajnika. Bog Vam plačaj, č. g. župnik, ves Vaš obilni trud in Vam podeli svojega blagoslova še v novem vinogradu, Vam kličemo tudi tem potom! Globašanom pa častitamo k izvrstnemu dušnemu pastirju.

Radiše (Razno.) Živimo, kot bi bili zakopani preko devetih gora. Nekoliko viharja je vzbudila zadeva okoli predloga za novi občinski odbor.

Wenn 10.394 Ärzte
Kathreiner
empfehlen, dann muß er gut sein.
Darum sollten auch Sie Kathreiner
trinken, den
echten Kneipp Malzcaffee!

Radovedni smo na njegov končnoveljavni sestav. Zeleti bi bilo, da se imenujejo možje, ki bi se v današnjih dneh potrudili za zaščito svojih občanov, za varčnost in zvestobo pri gospodarstvu občine. Več o tem pa vam povemo pozneje. — Dne 3. marca t. l. je imelo tukajšnje društvo svoj sestanek, katerega jo posetil č. g. Starc. Govoril je „o stanovski državi“ in nam razložil njen pomen. Gre mu na tem mestu najiskrenejša hvala. Navzoče je bilo tudi oko postave. Udeležba je vsled močno razširjene gripe bila bolj slaba. Navzoči pa so tembolj sledili govornikovemu izvajanju, kar je pričala želja zbranih, da bi se spet kmalu mogli zbrati okoli svojega bivšega poslanca. — Bela žena je segla po Miklavčevi materi, mučenici; bila je več dolgih let v postelji. Ob grobu se je od pokojne v zbranih besedah poslovil č. farni provizor. Naj ji bo slov. zemlja lahka! — V nedeljo dne 17. marca smo tudi pri nas obhajali žalni dan v svetovni vojni padlih vojakov. Po cerkvenih opravilih smo se za hip pomudili pri obeh spominskih ploščah. Pri nemški, katere je vzdana v zid pokopališča zunaj cerkve, je zbor g. nadučitelja zapel: „Ich hat' einen Kameraden!“ Nato smo se razšli polni žive misli: Kaj bi dejali oni bratje, očetje in pradedje, katerim je Bog že dal večni pokoj, če bi ob svojem lastnem grobu čuli peti tujo pesem od rodnih slofantov?

Bilčovs. (Žalni dan.) Oj Doberdob, ti naših grob! je izvenela žalna pesem naših pevcev na drugo postno nedeljo t. l., ko smo obhajali spominski dan naših žrtev iz svetovne vojne. Daleč leže raztresene gomile, kjer spe oni naši, ki so položili svoje najdražje na oltar domovine. Daleč so polja Galicije, daleč gorovje Karpatov in tudi ravnine poljske in rumunske, ki hranijo v svojem okrilju trupla, ki so zrastle na naši zemlji in katere je dojila slovenska mati. Pa tudi bojišča pri Solunu, Verdunu in na Laškem krijejo mnogo naših, ki so izkrcavali ob misli na svoj dom in na svoje drage. Prav je in lepo, da se jih spominjamo in jim posvečamo vsaj en dan v letu. Dosti jih je, ki so z njimi ramo ob rami stali v bojni vrsti, a so se vendar vrnili zdravi med svoje drage. Tudi tem gre priznanje in spoštovanje. Mladina, ki doraščaš, vedi, da so bili tedaj trdi in bridki časi! Spoštuj spomin padlih, a ceni tudi one, ki so se vrnili! Za dom so dali svojo kri brez razlike narodnosti, zato pa naj bi domovina danes ne kratila pravic nam, ki smo tudi dali sinove za njeno obrambo! Naj junaki mirno spe v Bogu in verujemo, da bomo z njimi nekoč združeni v skupni domovini!

Šteben pri Globasnici. (Pogreb.) Na praznik sv. Jožefa se je vršil pri nas slovesen in hkrati žalosten pogreb. Pokopali smo jako pridnega in prijaznega in zato priljubljenega Rušovega sina Karla. V nedeljo prej je bil še zdrav pri južini, zvečer pa že na mrtvaški postelji. Kaj se je zgodilo? To nedeljo sta prišla dva kupca kupovat konja. Ogledovala sta konja v hlevu, kar nenedoma konj udari s kopitom in zadene sence domačega sina. Fant se je zgrudil, malo časa je bil še pri zavesti, da je sprejel tolažila sv. vere, zvečer pa je med molitvami domačega dušnega pastirja in mnogih vaščanov mirno v Gospodu zaspal. Njegov pogreb je bil veličasten, udeležila

se ga je domača in tudi šmihelska požarna bramba z godbo, moški zbor mu je zapel žalostinke na domu in grobu, č. dekan Kindlmann pa je v obširnejšem govoru povdaril rajnikove vrline in mladini polagal na srce, naj je vedno pripravljena na smrt, ker ne ve ne ure, ne dneva, kdaj pride Gospod. Najboljša priprava pa je mesečni sprejem sv. zakramentov. Ljubi Karl naj počiva v svetem miru!

Drobiž. Pri Labudu je bil na meji od avstrijskih carinikov ustreljen kmečki fant imenom Pungašek iz ob meji ležeče jugoslovanske vasi Viča. Skušal je vtihotapati v Avstrijo par konjev. — V nedeljo 24. t. m. so v Št. Petru pri Celovcu odkrili spominsko ploščo profesorju Jožefu Štefanu povodom 100letnice njegovega rojstva. Štefan je bil Slovenec in se je mnogo udeleževal tudi kot slovenski pesnik in pisatelj. — V Krivi Vrbi je zaklal tamošnji gostilničar Koch 455 kg težko svinjo in je s tem prekosil blaški rekord. — V Hüttenbergu bodo pričeli spet z delom v železnih rudnikih. Železnice so obljubile znižano tarifo in dežela znižano doklado na plače. Nastavljenih bo 140 delavcev in 14 uradnikov. — Za sredo 27. in četrtek 28. t. m. je bil sklican koroški dež. zbor. — Predzadnje nedeljo je zborovala v dvorani celovške občine domovinska zveza sudetskih Nemcev, odsek Celovec. Občino je zastopal prof. Perkonig. Govornik je naglašal potrebo vsenarodne misli kot opore nemštvu v inozemstvu. — Č. prov. Edvard Thurner je pevel župnijo Greb. Kloster. — Razpisani sta župniji Blače na Zili in Sv. Nikolaj na Dravi. — Pri Dobrli vasi je bil od neznanec obstreljen orožnik Pichler.

ŽENSKI VESTNIK

Mati in otrok. Na otrocih spoznaš mater. Materin vzgled je odločilnega pomena za vsakega otroka, pa naj je prišel na svet s temi ali drugimi darovi. Otroci pobožnih mater so globoko ukoreninjeni v veri, njihovo vero more sicer življenje zasuti, a oživela bo spet iznova. Mirnost in krotkost mater preide na otroka, prevdarni in razboriti bodo. Pridna in neumorno delavna mati nima nikdar lenih in zanikrnih otrok, materina redoljubnost in skrbnost se vedno zrcali v otrocih. Še bolj kot dober vzgled pa učinkuje slab vzgled. Ničemurna mati, ničemurni otroci, mati Klepetulja, hči jo še prekaša, ujedljiva in prepirljiva mati, njeni otroci so neprijazni in čemerni. Materin vzgled je otrokom lahko neizčrpen, neizguben zaklad. — Mati biti se pravi biti ljubezen. Materina ljubezen veruje vse najboljšo o svojem otroku in prav s tem obuja v njegovem srcu vse dobro. Misel na mater je najboljša bran proti navalom hudega. Materina ljubezen za svojega otroka vse pretrpi, do skrajnosti se žrtvuje in izgoreva zanj. Materina ljubezen je iznajdljiva: tudi najpreprostejša mati bedi ob zibelki ali bolniški postelji svojega otroka, ob tihih večerih je mati pesnica in pevka hkrati, pri delu in sprehodu učiteljica, v urah molitve angelj varuh. Materina ljubezen nikdar ne ugasne: naj odide otrok preko svetovnih morij, naj gre čez hribe in doline, naj leta po zraku od enega dela sveta do drugega, mati ga spremlja povsod, blagoslovlja, varuje. — Bistvo materine vzgoje je ljubezen. Ljubezen, ki zna biti stroga in mila, resnobna in vedra, močna in mehka, v nebo kipeča in na zemljo navezana, sonce in nevihta. Ob njej raste otrok kot skrbno negovano drevesce, ki mu vrtnar rahlja zemljo in daje oporo v količku, zraven pa ne štedi noža in mu obrezuje vse vihrave poganjke. — Naj bo mati revna ali bogata, učena ali neuka — da je le dobra in ima pravo ljubezen: njeni otroci bodo močni, ravni in strogi, kakor cvetoča jablan polna čebel in ptičjega petja, kakor blagoslovljen polletni večer.

Narava in dekle. Kmalu bo na novo zaživela narava, kmalu nas bo zopet potegnila nase in razveselila v svoji mladi lepoti, s svojim bujnim življenjem. Klicala nas bo s tisočeriimi glasovi in stopile bomo v njeno sredo, sredi njenega življenja. Nekaj tako vzvišenega je narava v svoji celoti, v svojem prebujanju, rasti in umiranju. V naših dušah živi želja po življenju, narava pa ga je tako polna, zato tudi njen globoki vpliv na nas in naša velika ljubezen do nje. Še neka druga vez je med nami in njo. Narava-zemlja sprejema, prenavlja, daje. Iz majhnega semena, ki pade v njo, zraste roža, klas, drevo. In vsaka rastlina obrodi svoj sad. Ali ni, dekleta, narava podoba našega življenja? Tudi v naše duše se polaga v naši mla-

dosti seme, to so besede in dejanja naših starišev in učiteljev. Naša naloga je, da ne pustimo vse, kar smo sprejele, zakopano v nas, marveč da predelamo to — kakor narava — v naše načrte in jih skušamo v življenju izvršiti. Sad našega življenja pa bo tisto, kar ne bo nam, temveč v prvi vrsti drugim v korist.

Kotmara vas. (Dekleta igrajo.) Dekliški odsek društva „Gorjanci“ priredi v nedeljo 31. t. m. ob 3. uri pop. pri Ilnu v Kotmari vasi lepo igro „Sv. Elizabeta“. Sodeluje domači pevski zbor.

GOSPODARSKI VESTNIK

Koroška — dežela kmetov. Celotno površje Koroške znaša 953.442 hektarjev in od teh odpadejo: na polja 128.135, travnike 94.572, vrtove 4843, vinogradnike 6, paše 56.049, planine 168.112, gozdove 415.488, jezera, močvirja 3663, stavbišča 3536, nerodovito zemljo 59.929 in na ostalo davka prosto površje 19.100 hektarjev. Domala polovico površja naše dežele pokriva torej gozd, sledijo planine, polja in travniki.

Številke, ki veliko povedo. Dne 22. marca m. l. so našli v deželi 24.718 konj, 268 oslov, 185.251 glav goveje živine (za 410 manj kot leta 1923), 22.134 koz (11.000 manj kot 1923), 58.006 ovac (za polovico manj), 234.815 svinj (108.000 več kot 1923), 458.629 kokoši (137.000 več), 4749 rac, 2022 gosi in 69.235 čebelnih panjev (22.000 več). Navedene številke govorijo zgovorno besedo. Tudi v ostalih alpskih deželah je padlo število ovac, koz in delno goveje živine.

Važno pravilo za poljedelca. Marčevo sonce je že začelo ogrevati zemljo. Ta se je začela tajati in pripravljati hranilne snovi za rastlinstvo, ki naj požene življenje v bližnjo pomlad. Tudi poljedelec komaj čaka, da bo zemljo obrnil, zrahljal in vanjo utaknil semenje — speče rastlinstvo —, ki naj vstane v novo življenje in mu zarodi pridelke, potrebne za njegov obstoj na rodni grudi. V semenu tiči vir življenja in istočasno vir pridelkov. Tega se mora zavedati vsak kmet in temu primerno posvečati mu največjo skrb in pažnjo. Niso brez podlage številni narodni pregovori: „Kakor boš sejal, tako boš žel!“ — „Najboljše zrnje je komaj dovolj dobro seme!“ — „Kakoršno seme, takšna žetev.“ — Vsi ti izreki dovolj jasno pričajo o velikem pomenu, ki ga ima dobro seme v poljedelstvu.

Nekaj o ovsu. Oves ni samo dobra klaja za konje, ampak tudi tečna beljakovinska krma za mlado živino, zlasti za plemenske živali. Težko je iz odstavljenih telet vzrediti lepe in dobre plemenjake, če jim ne pokladamo ovsu. Zlasti mladim bikom je prvega pol leta oves nujno potreben za hiter razvoj. Nič manj koristen ni mrjaščkom, ki se po njem okrepe. Da vsi plemenjaki brez njega ne morejo dobro plemeniti, je splošno znana stvar. Ker je torej oves za našo živinorejo tolike važnosti, zato naj bi ga naši živinorejci v večji meri sejali povsod tam, kjer so zanj razmere ugodne. Popolnoma je krivo mnenje, da je za setev vsak oves dober. Ovseno seme mora biti vsaj tako debelo, da mu je hektolitrska teža najmanj 50 kg. Le težko seme da krepke, bujne setve, kajti razvoj mladih rastlin je predvsem odvisen od hrane, ki jo dobi ob kalitvi v zrnu. Debelo zrno je ima mnogo, drobno malo. Semenski oves mora biti nadalje čist, zdrav in neokužen. Če sami nimamo dobrega semena, je bolje, da si ga preskrbimo drugod, kot pa sejemo svoje. Sejemo ga boljši na redko. Glede zemlje in gnojenja je oves skromen in se zadovolji tudi z izčrpano zemljo, ker išče s svojimi koreninami hrane tudi v večjih globinah. Zahteva pa precej vlage. Če pa hočemo doseči težko zrnje, mu potrosimo do 300 kg superfosfata na hektar.

Celovski trg minulega tedna: Biki 75—90, plemenske krave 85 do 1.—, krave za klanje 50—70, prišiči 1.— do 1.30, plemenski 1.40 do 1.70, jajca 8—10, prekajena slanina 4.—, svinjska mast 2.20 do 2.80, smetana 2.40 do 5.—, pšenica (100 kg) 40—42, rž 30—32, ječmen 22—26, oves 22—24, ajda 23—26, koruza 19—23, seno 7—10, kisló 6—7, slama 6—7, grah (1 kg) 80 do 1.—, leča 80 do 1.—, fižol 35—50, krompir 14—18, zelje 30 do 40, goveja mast 4.—, sirovo maslo 3.— do 4.—, trda drva, kratka 4.— do 4.50, mehka 3.— do 4.— šil. za kvadratni meter.

ZANIMIVOSTI

Ciganska svatba. V Sv. Miklavžu pri Bratislavi so imeli minule dni cigani svatbo. Teden dni so kuhali in pekli za goste. Pospravili so 1 hl vina, 1 hl žganja, dva konja in tri prašiče. Ker pa so bili potem, ko so vse to pojedli, še vedno lačni, so šli v sosedno vas in ukradli še enega prašiča in večje število kokoši. Za slovo so praznovali še krst dvaindvajsetega otroka 64letnega cigana, ki je zelo ponosen na svoje potomce v tej starosti.

Ceste bodo segrevali. Iz Amerike poročijo, da je neka elektrotehnična tovarna letošnjo zimo poskušala, da bi segrevala pločnike (trotoarje) po mestnih ulicah, da bi se na ta način preprečila ledica in po njej razne nesreče. Poizkusi so se baje prav dobro posrečili, vendar letošnja zima ne bo dala več prilike, da bi se iznajdba še nadalje preizkušala. Naprava je narejena tako, da bi dva in pol cm pod pločnikovo površino položili izolirane svinčene kable, katere bi segrevala električna. Ti kabli bi segrevali pločnike in preprečevali, da bi se na pločniku delal led.

24 let že spi. V bolnišnici južnoafriškega mesta Johannesburg imajo bolno dekle, ki že 24 let spi, ne da bi je mogli zbuditi. Zaročena je bila z nekim farmarjem. Nekaj dni pred poroko pa se je njen zaročenec na lovu smrtno ponesrečil. To jo je tako pretreslo, da je padla v težko spanje. Zaman se trudijo zdravniki, da bi jo vzbudili. Samo enkrat v letu 1928 se je zbudila za nekoliko sekund, a je ponovno zaspala in spi do danes. Hranijo jo umetno in je razumljivo shujšala že do kosti.

Vas s samimi ženskami. Londonski listi poročajo o zanimivi vasi na Angleškem, v kateri prebivajo samo ženske in dekleta in ki je moški ne smejo obiskovati. Vas je ustanovila neka učiteljica, katero je zaročenec pustil na cedilu. Odpovedala se je službi in prisegla, da noče več opravka z nobenim moškim. S prihranki si je zgradila v samotni hišico. V kratkem času se ji je pridružilo še 800 tovarišic in njihovo število vedno še narašča. Cesta do vasi je samo ena, ob vhodu so svarilne table in ženske straže, ki napode vsakega moškega. En sam moški prihaja neovirano k njim: pismonoša. Angleška pošta žensk namreč ne pušča v svojo službo.

Zdrav želodec. Nedavno so operirali v neki bolnici ameriške države New-York 40letno blazno Pavlo Pappas. Ko so ji zdravniki odprli želodec, so kar ostrmeli. V njem so namreč našli pravo skladišče raznih predmetov. Na dan so spravili 242 raznovrstnih predmetov, zaponk, črepin in raznih vrst železja. Operacija se je posrečila. Ko se je ženica zbudila iz narkoze, je povedala, da je te stvari pogoltnila v treh letih, pa nikoli ni čutila kakih bolečin. — V ljubljanski bolnišnici pa so pred kratkim operirali fanta, ki je pogoltnil nič manj kot 95 žebeljev in še razne druge predmete, zaradi česar se mu je povesel želodec.

Kralji naše dobe. V Evropi se je število vladarjev po svetovni vojni močno skrčilo. Ostalo jih je samo še 11, večinoma v manjših državah. Najpomembnejši monarh naše dobe je angleški kralj Jurij. Poleg Anglije imajo vladarje vse skandinavske države in sicer Švedska kralja Gustava V., Norveška kralja Haakona VII., Danska kralja Kristijana X., na Holandskem vlada kraljica Viljemina, v Belgiji kralj Leopold III. V Italiji kraljuje Viktor Emanuel III. že 34 let, na Balkanu so mladi kralji Peter II. v Jugoslaviji, Karl II. v Rumuniji, Boris III. v Bolgariji in kralj Zogu v Albaniji. V zadnjih dvajsetih letih so izgubile kronane glave štiri evropske države: Nemčija, Avstrija, Rusija in Španjka; v Aziji pa Kitajska. Nastala pa je nova monarhija v državi Mandžukuo. V ostali Aziji je še polno monarhij, tako na Japonskem, v Afganistanu, v Perziji, v Kambodži in v Annamu. V Egiptu vlada kralj Fuad, v Abesiniji pa ras Tafari. Amerika pa sploh nima vladarjev.

Bivši ministrski predsednik Hussarek je umrl. Na Dunaju so sredi marca pokopali predzadnjega avstro-ogrškega ministrskega predsednika Maksa Hussareka. Rodil se je v Bratislavi kot sin avstrijskega oficierja in po končanih študijah postal učitelj za cerkveno pravo na dunajski univerzi. Leta 1911 je postal prosvetni minister, ko je leta 1918 odstopil Seidler, je sestavil novo vlado Hussarek. Rajni minister je bil tudi Slovanom pravičen mož, žal pa je bil v krogu ostalih voditeljev

nekdanjega avstrijskega političnega življenja tozadevno osamljen. Priznan je bil kot znanstvenik in je spisal tudi več knjig.

Slon se je maščeval. V enem največjih londonških cirkusov nastopa slon Kadiks, ki je med gledalci zelo priljubljen. Vendar se je med njimi našel surovež, ki je žival, ko se je približala ograji, zbolel z buciko v konec rilca, kjer je slon najbolj občutljiv. Dobro vzgojeni Kadiks je nadaljeval s svojimi umetninami in ni dal videti bolečine. Ob koncu predstave, ko mu je občinstvo burno ploskalo, je stopil do suroveža, ga zgrabil z rilcem in ga nesel v sredino arene. Na krik množice so prhiteli pazniki in moža rešili, občinstvo pa je, ko je izvedelo za podrobnosti slonovega nastopa, burno zaploskalo Kadiksu.

Lokomotivo je ukradel. Na majhni francoski postaji se je zgodila tatvina, ki ji ni primere. Nekdo je v neopaženem trenutku stopil na lokomotivo, stoječo na tiru, in izginil z njo v noč. Tatvino so takoj opazili in obvestili brzo vse postaje na progi. Pa ni dosti zaleglo. Od postaje do postaje je brzel stroj in nikjer se ni hotel ustaviti. S težavo so se umikali vlaki, pravočasno opozorjeni, katastrofalnemu trčenju. Končno, tik pred Parizom, se je lokomotiva ustavila. Takoj so planili orožniki in železničarji proti njej. Z nje je skočil moški, ki je brcal in bil okoli sebe kot bi bil blazen. Bil je res umobolen in spravili so ga, kamor spada.

Trdnjava v zraku. Na Holandskem so dobili dva nova aeroplana, ki vzbujata v vojaških krogih veliko pozornost. Eno letalo je težko bombno in bojno letalo, opremljeno je z dvema 2cm brzostrelnim topovoma in dvema težkima strojnica. Topova sta postavljena v posebnih stolpih spredaj in zadaj, sprednji lahko strelja navzgor in navzdol, v bombni prostor pa lahko spravijo 15 najtežjih bomb. Letalo ima dva motorja in lahko doseže do 400 km na uro. Drugo letalo je lovsko, vodi ga en sam mož, ki krmari in istočasno lahko upravlja tri avtomatične strojnice. Njegova brzina je še višja kot prvega letala.

Genezareško jezero bodo zaščitili. Že dalje časa se množijo pritožbe proti palestinski vladi, da onečašča Genezareško jezero z elektrarnami in drugimi modernimi napravami, posebno pa, ker je nedavno dovolila nekemu podjetju, da izrabi vodovje za veliko elektrarno ob Jordanu. Ker je Palestina pod angleško krono, se je z zadevo bavila tudi angleška skupščina, ki je zahtevala od palestinske vlade, da s koncesijami nikakor ne ogroža lepote jezera in da čuva na jezero, ki je kristjanom drag spomin.

Zaklad je našel. Ob angleški obali je minule tedne divjal močan vihar. Ko se je polegel, so hiteli prebiralci obrežnih vasi po svoji stari navadi na obalo raziskavat naplavljenih predmete. Pri tem je našel ubog ribič zaboj, ki je bil poraščen z morskim mahom in školjkami. Ko je zabojček odprl, je našel v njem veliko število zlatnikov in srebrnikov z letnice 1495 do 1521 in sliki tedanjega portugalskega kralja Emanuela. Bržkone se je pred stoletji razbila kaka barka, ki je vozila dragoceni zaklad, sedaj pa je stoletni zaklad mahoma osrečil ubogo ribiško družino.

Za tiskovni sklad so darovali: Matija Pavlič, Celovec, 60 g; Tomaž Koban, Št. Gandolf, 1.20; Ivan Krainer, Rute, 1; Jernej Hafner, Celovec, 2; Marija Wiegele, Perava, 1; Franjo Celnar, Celovec, 1.50; Hranilnica in posojilnica Kotmara vas 5; Franc Posch, Šmihel, 4; Franjo Celnar, Celovec, 1.50; Hranilnica in posojilnica v Borovljah 30; Tomaž Ulbing, Skočidol, v spomin na dr. Brejca, dr. Rožiča in druge pokojne javne delavce izza zadnjih let na trdi, a vendar obdelani in zato tem lepši sad obetajoči zemlji koroški, 10; Franjo Celnar, Celovec, 2.50; Marta Kavelar, 2; dr. Fran Zeichen, Suha, 1; Apolonija Juch, Vetrinj, 1; Štefan Bayer, Loga vas, 2.50 S; Klemen Grafenauer, Maribor, 10 Din. Darovalcem najlepša hvala.

Kmetija z več ali manj zemljišča na Metlovi pri Kazazah se da v najem. Informacije daje Hranilnica in posojilnica v Dobrli vasi. 26

Gostilno, enonadstropno, novourejeno, z dvema vrtoma, blizu farne cekve, pol ure od postaje, dam s 1. aprilom v najem ali prodam. Več pove Urban Jančnik, Zlebenj-Skočidol, p. Föderlach. 27

Sveče Božje glave, velikonočne sveče z ranami in žrebliji priporočila trgovina s svečami Siebert, Celovec, Stauderhaus. 28